

SPIS TREŚCI

Wstęp (<i>Stanisław Liszewski</i>)	9
FIZJOGRAFIA URBANISTYCZNA (<i>Elżbieta Papińska</i>)	15
1. Przedmiot, cel i zakres badań fizjografii urbanistycznej	15
2. Kształtowanie systemu przyrodniczego miasta. Specyfika środowiska przyrodniczego w mieście	17
3. Prawne podstawy opracowań ekofizjograficznych. Rodzaje opracowań ekofizjograficznych	20
4. Źródła informacji ekofizjograficznej	22
5. Zasady sporządzania opracowań ekofizjograficznych	24
6. Dobór fizjograficznych kryteriów oceny środowiska dla niektórych zadań planistycznych	29
7. Waloryzacja i bonitacja środowiska miejskiego	30
8. Zbiorcza klasyfikacja ekofizjograficzna terenu	32
9. Charakterystyka wybranych komponentów środowiska przyrodniczego na potrzeby budownictwa	36
10. Znaczenie opracowań ekofizjograficznych dla dokumentów planistycznych	40
KLIMAT MIAST (<i>Jerzy Skrzypski</i>)	45
1. Wprowadzenie	45
1.1. Definicja wybranych pojęć (słowniczek)	45
1.2. Miasto jako obiekt badań klimatu	47
1.2.1. Zagadnienie skali i rangi problemu	47
1.2.2. Klimatologia miast w systemie nauk	49
1.2.3. Kierunki i metody badań klimatu miast	49
2. Determinanty indywidualizmu klimatu miast	52
2.1. Główne przyczyny kształtowania klimatu miast	52
2.2. Zurbanizowana powierzchnia czynna a klimat miast	53
2.3. Antropogeniczna emisja ciepła	56
2.4. Antropogeniczna emisja zanieczyszczeń powietrza	58
3. Specyficzne cechy i osobliwości klimatu miast	62
3.1. Specyfika klimatu miast	62
3.2. Osobliwości klimatu miast	64
4. Bioklimat miast	
4.1. Warunki termiczne odczuwalne	
4.2. Warunki aerosanitame	
5. Ochrona i melioracja klimatu miast	
5.1. Cele i ograniczenia	
5.2. Kierunki i zakres działań, instrumentarium	

WYBRANE ZAGADNIENIA Z HISTORII BUDOWY MIAST KRĘGU KULTURY EL ROPIJSKIEJ (*Jolanta Jakóbczyk-Gryszkiewicz*)

1. Wstęp
2. Miasta starożytne
3. Miasta średniowieczne
4. Miasta renesansu i baroku
5. Miasta doby Oświecenia
6. Miasta XX wieku
7. Wpływy europejskie na innych kontynentach

DEMOGRAFIA MIASTA (*Adam Jelonek*)

1. Liczba ludności miasta
2. Rozmieszczenie ludności w mieście
3. Struktura demograficzna ludności miasta
4. Rozmieszczenie ludności według płci w mieście
5. Rozmieszczenie ludności u mieście według wieku
6. Struktura społeczna ludności miast
7. Ruch naturalny ludności miast
8. Przyrost rzeczywisty ludności miast
9. Migracje ludności miast
10. Metody badań zagadnień ludnościowych w miastach

GEOGRAFIA SPOŁECZNA MIAST. STRUKTURY SPOŁECZNO- -PRZESTRZENNE (*Ewa Szafrńska*)

1. Wstęp
2. Koncepcje i szkoły wyjaśniające zróżnicowanie społeczno-przestrzenne w miastach
 - 2.1. Szkoła chicagowska
 - 2.2. Neoekologia społeczna
 - 2.3. Analiza obszarów społecznych
 - 2.4. Ekologia czynnikowa
 - 2.5. Socjologiczne ujęcie w badaniach ekologii społecznej
 - 2.6. Szkoła kalifornijska
 - 2.7. Koncepcja gentryfikacji
 - 2.8. Koncepcja reżimu miejskiego
3. Zróżnicowanie społeczno-przestrzenne we współczesnych miastach polskich 161
 - 3.1 Miasto realnego socjalizmu (lata 1945-1989) 162
 - 3.2 Miasto postsocjalistyczne (lata po 1989 roku) 164

PROCESY URBANIZACJI (*Jolanta Jakóbczyk-Gryszkiewicz*)

164

1. Wyjaśnienie i ewolucja pojęcia „urbanizacja”	175
2. Przyczyny urbanizacji	177
3. Aspekty urbanizacji	179
3.1 Urbanizacja demograficzna	179
3.2 Urbanizacja ekonomiczna	185
3.3 Urbanizacja przestrzenna	188
3.4 Urbanizacja społeczna	195
4. Urbanizacja turystyczna	197
5. Fazy urbanizacji	198
6. Skutki urbanizacji	203

FORMY I STRUKTURY PRZESTRZENNE WIELKICH SKUPISK MIEJSKICH (Stanisław Liszewski)

	207
1. Wprowadzenie	207
2. Przestrzeń miejska i jej organizacja	209
3. Organizacja przestrzeni miejskiej	210
3.1 Czynniki prawno-własnościowe (geodezyjne)	210
3.2 Czynniki morfologiczne	214
3.3 Czynniki funkcjonalne jako organizator przestrzeni miejskiej	
3.4 czynniki administracyjno-instytucjonalne	221
3.5 Czynniki społeczno-kulturowe	223
4. Formy wielkich skupisk miejskich	225
4.1 Rozwój wielkich skupisk miejskich	225
4.2 Aglomeracje (monocentryczne)	229
4.3 Konurbacja (aglomeracja policentryczna)	232
4.4 Obszar metropolitalny	235
4.5 Megalopolis	236
4.6 Technopolia	239
5. Struktury przestrzenne wielkich skupisk miejskich	240
5.1 Struktura przestrzenna środowiska naturalnego miasta. Przyrodniczy podsystem (warstwa) miasta	241
5.2 Struktura morfologiczna miasta	241
5.3 Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta	243
5.4 Struktura demograficzno-przestrzenna miasta	245
5.5 Struktura społeczno-przestrzenna miasta	247
6. Modele struktur przestrzennych miast	248

FUNKCJE MIAST (*Andrzej Suliborski*)

- 1 Funkcjonalizm w przedmiocie i problematyce badawczej geografii miast
 - 1.1 Specyfika przedmiotu badań geografii miast
 - 1.2 Zakres przedmiotowy a ujęcie funkcjonalne
 - 1.3 Geneza badań funkcjonalnych w geografii
 - 1.4 Funkcja miasta- jej rozumienie i odmiany
2. Klasyczne teorie i programy funkcjonalne
 - 2.1. Teoria ośrodków centralnych
 - 2.1.1 Wprowadzenie
 - 2.1.2 Koncepcja funkcji centralnej
 - 2.1.3 Funkcjonalna strukturyzacja ośrodków centralnych
 - 2.1.4 Klasyfikacja jednostek osadniczych
 - 2.1.5 Podsumowanie
 - 2.2 Teoria bazy ekonomicznej miast
 - 2.2.1. Pierwsze sformułowanie koncepcji bazy ekonomicznej
 - 2.2.2. Sformułowanie jednolitej teorii bazy ekonomicznej
 - 2.2.3. Badania polskie nad koncepcją bazy ekonomicznej
 - 2.2.4. Zastosowanie koncepcji ba/y ekonomicznej w praktyce planistycznej
 - 2.2.5. Mierniki bazy ekonomicznej miast
 - 2.2.6. Metody pomiaru bazy ekonomicznej
 - 2.2.7. Podsumowanie
3. Nazwy funkcji i typologia funkcjonalna miast
 - 3.1. Kryteria wyróżniania nazw funkcji
 - 3.2. Klasyfikacje funkcjonalne oparte na strukturze zajęć ludności miast i strukturze zatrudnienia
 - 3.3. Klasyfikacje funkcjonalne miast w Polsce
4. Współczesne kierunki rozwoju badań funkcjonalnych w geografii miast
 - 4.1. Genetyczno-funkcjonalny program badań (A. Suliborski, 1994)
 - 4.2. Koncepcja instytucjonalnego zorganizowania miasta (A. Szajnowska-Wysocka 1995)
 - 4.3. Koncepcja realistycznego ujęcia dualizmu zjawisk osadniczych (W. Maik 1988)
 - 4.4. Koncepcja funkcji miejsca (A. Suliborski 2001)

CENTRA MIAST (*Anita Wolaniuk*)

1. Przegląd definicji pojęcia „centrum” i „śródmieście” miasta

2.	Miejsce (położenie) obszarów centralnych w rozwoju historycznym miast	
3.	Metody delimitacji centrum miasta	
4.	Cele i kierunki przekształceń obszarów centralnych -śródmiejskich	
4.1.	Trendy przekształceń obszarów centralnych na świecie	
4.2.	Współczesne problemy centrów miast polskich	
5.	Studia przypadków - centra miast europejskich	322
5.1.	Przykład miasta brytyjskiego - Coventry	322
5.2.	Przypadek centrum miasta szwedzkiego	326
5.3.	Przykłady powojennych centrów miast związanych z eksploatacją węgla brunatnego	326
5.4.	Etapy tworzenia centrum Łodzi	329
6.	Metropolitalny projekt powiększenia centrum miasta - na przykładzie Lyon Confluence	333
	SIEĆ I SYSTEM OSADNICZY MIAST (Iwona Jażdżewska)	343
1.	Miejska sieć osadnicza	343
2.	Metody badań koncentracji sieci miast	347
2.1.	Odległości między miastami. Metoda dendrytu wrocławskiego	348
2.2.	Miary centrograficzne	352
2.3.	Statystyka najbliższego sąsiedztwa	354
2.4.	Reguła wielkości-kolejności (<i>rank-size nde</i>) K. Zipfa	355
3.	Systemy miejskie	359
3.1.	Teoria miejsc centralnych W. Christallera	362
3.2.	Metoda Jamesa Vance'a Jr. (<i>mercantile model</i>)	364
3.3.	System osadniczo-transportowy	366
3.4.	Rola migracji w systemie miast	372
	ZASTOSOWANIE SYSTEMÓW INFORMACJI GEOGRAFICZNEJ (GIS) W GEOGRAFII URBANISTYCZNEJ (Iwona Jażdżewska)	379
1.	Podstawowe pojęcia, źródła i rodzaje danych	380
2.	Zastosowanie Systemów Informacji Geograficznej (GIS) w geografii urbanistycznej	382
3.	Użytkowania ziemi i pokrycie terenu w miastach	383
4.	Analizy społeczno-ekonomiczne w miastach	384
5.	Morfologia miast	384
6.	Miejska sieć osadnicza	385
7.	Wyznaczanie regionalnych zespołów osadniczych	386

8. Systemy osadnicze	387
9. Proces niekontrolowanego rozlewania się miast (<i>urban sprawi</i>)	387
10. Podsumowanie	388
PODSTAWY WYCENY NIERUCHOMOŚCI MIEJSKICH (<i>Lidia Groeger</i>)	391
1. Wprowadzenie	391
2. Definicja nieruchomości	392
3. Cechy nieruchomości	394
4. Funkcje nieruchomości	395
5. Formy władania nieruchomościami	396
6. Podstawowe funkcje i cele wyceny nieruchomości	399
7. Wartość nieruchomości	400
8. Czynniki kształtujące wartość nieruchomości	402
9. Źródło informacji na temat nieruchomości	403
10. Zarys procedur szacowania wartości nieruchomości	404
STUDIA IN WENTARYZACJI URBANISTYCZNEJ (<i>Agnieszka Siejkowska-Koberidze</i>)	409
1. Cel i zakres inwentaryzacji urbanistycznej	410
2. Zasady postępowania w wykonywaniu inwentaryzacji urbanistycznej	413
2.1. Etap przygotowawczy do rozpoczęcia pracy terenowej	414
2.2. Etap pracy terenowej	426
2.3. Etap opracowania zebranego materiału	427